

רב משה אהרון פאליעו

בעין מלאכת אוכל נפש

בע"ה א' תרומה א' דר"ח אדר תש"ב פ"ק

מע"כ הגאון וכור' כמ"ה שלמה יוסף זיין שליט"א
שלום וכל טוב.

ראיתי את ספרו סופרים וספרים משנת תרי"ט שבו כתב הדר"ג הערכה ובקרת על ספרי "באר אברהם", ומרגיש אני לו רגש של הכרת טובה עבור דבריו החמים שכותב אודות ספרי הנ"ל, וכן מה שהרגיש והדגיש את היותם הכם בין ראשי ישיבתו הקדושה ישיבת רבנו יצחק אלחנן לתלמידיהם כאוטו היה שיהיה בין ראשי הישיבה באירופה מדור העבר לתלמידיהם, וכן מה שע"י ספרי הנ"ל ידע להעיר את ערכה האמיתית של ישיבתו הקדושה שהיא ממש בתחום הישיבות שהיו באירופה שם גודלו על דרך התורה והיראה, מרגיש אני להדר"ג הכרת טובה על כל זה.

עכשו אפנה לדברי תורה, הנה על חידושי שחדרתי כי התורה שהתרה איסור מלאכה ביו"ט לצורך אוכל נפש הוא רק אם יש באיסור עצמו צורך אוכל נפש, אבל לא אם רק בפעולת האיסור יש בו צורך אוכל נפש, עיין בספר היג"ס סי' כ"ג, וע"ז כתב הדר"ג שחידושי זה יש להוציא מגמ' סוכה ל"ג ע"ב אם היו ענביו מרובי מעליו אם מיעטן כשר, ואין ממעטין ביו"ט,راب"ש אומר ממעטין, וזה קמתון מנת, ומשני כגון שלקטן לאכילה, והוי דבר שאינו מתכוון, והוא מודה ר"ש בפסק רישיה ולא ימות וכו', והקשה הדר"ג זו"ל: ישאל אם לקטן לאכילה הרי יש כאן צורך אוכל נפש, ומה איכפת לנו אם ע"י פסק רישיה יש גם תיקון מנת, בהגדתו של המחבר הדבר מוסבר היטב, בפעולת הליקוט אמנים יש כאן אוכל נפש, אבל באיסור המלאכה של תיקון מנת אין בו ממש אוכל נפש עכ"ל.

ולדעתי נראה שאין שם ראייה לחידושי, אני חדשתי שהמלאכות שהותרו לצורך אוכל נפש צריך שהיא אוכל נפש לא רק בפעולת האיסור אלא גם באיסור עצמו אבל במלאכות שלא הותרו לצורך אוכל נפש ודאי אסור לכ"ע, ואין צורך לחידושי, דהא בריש עמוד זה כתבתי דלשิตה היירושלמי

דרך מלאישה ואילך הורתה לצורך אוכל נפש לא קשה כלל זהא מלאכה דביעור קדשים ודאי לא הורתה לצורך אוכל נפש, דהרי אינה מלאישה ואילך וכו' עיי"ש, ובתיקון מנא אף אי נימא דכל המלאכות הורתו לצורך אוכל נפש, ודלא כהירושלמי, מ"מ מדרבנן הרי אסור והורתו רק מלאישה ואילך ואיסור דתיקון מנא הרי אינה מלאישה ואילך, ולא הורתה לצורך אוכל נפש לו יהא דמדרבען, ולרש"י נמי דסובר דכל המלאכות לצורך אוכל נפש הורתו רק אם אי אפשר לעשותן מערב יו"ט, עיין דף ג' ע"א תוס' ד"ה גורה, וברש"י ריש פרק אין צדין, הנה האי מלאכה דתיקון מנא היינו ללקט הענבים, ודאי אפשר לעשותן מערב יו"ט, ולא הורתו ביו"ט לצורך אוכל נפש, ומשו"ה שפיר מקשה בಗמ' והא קמתקן מנא, והא מודה ר"ש בפסק רישיה ולא ימות, זאין זה עניין כלל להידושי שחדשתי, בנ"ל לומר.

בברכת התורה

משה אהרן פאליעען